

ob spominu na mater! On mi je zameril. Pogledal je po fotografijah.

„Kdo je to?“

„Jaz.“

„Zelo spremenjena.“ Pogledal me je od vrha do tal, kot bi hotel presoditi, za koliko sem se spremenila. „To življenje! Kar je danes na Vas, je krinka. Ali ni neznosno? Kako da ste prišli sem?“

Pijano, ošabno je govoril. Najrajša bi bila rekla: Pustiva! Vsaj nocoj pustiva ta vprašanja! Pa sem se premagala in sem mu smehljaje povedala lažno povest, samo da bi šel proč in bi bila sama.

Poslušal me je in potresal z nogo, gledajoč me postrani. Ko sem končala, je dejal:

„Niste prav storili! Zakaj se niste poročili? Ni lepo...“

„Ni lepo...“ Strmela sem vanj dolgo in nisem mogla razumeti.

„Kaj imate tam?“ Pokazal je na broško.

„Nič! Moja mati...“

„Vaša mati?“ Bil je razburjen in hud. Žival. Zaganjal se je. „Vaša mati? Vrzite proč! Strgajte s sebe! Kaj je bila tudi Vaša mati... taka, da jo nosite na prsih? Ha-ha-ha-ha!“

Smejale se je pijano, široko, gromko... Jaz sem se mu ognila, da me ni dosegel z roko.

„Pustite!“ sem rekla. „Pojdite! Pojdite proč!“

„Kaj? Vi, Vi... Povejte, če je bila mati taka, če ne, Vam strgam sliko dol! To prokleto življenje! Fuj!“

Pljunil je predme. In potem se je zgodilo. Planil je do mene, mi strgal broško in me zmerjal.

Vse podlo zaničevanje, ki so ga tisoči nosili tiho v srcu, vso laž in hinavstvo je on, pijan in ošaben, razkrinkal in se mi pokazal gol, tak kot so bili drugi pod obleko, farizeji. Potem, ko je kanil novo kapljo v tisto množino neizmerne gorja, ko je sezidal novo stopnjico, ki me je peljala navzdol! On, morilec, izmed tisočerihi! Zbesnela sem. Vsa teža dolgih dni, kar sem zapustila mater, je padla na srce.

„Ali veste, kdo me je privedel sem? Vi! Vi! Vi!“ sem vpila vanj. „Vaši bratje, prijatelji! Vaš oče! Vsi! Vsi!...“

Ne spominjam se vseh besed. Bila sem divja, ker je gorelo v meni vse, kar sem prestala. Planil je in me hotel zgrabiti. Takrat sem prišla kovinast svečnik in ga udarila, da je padel, in potem še... kolikokrat, ne vem...«

Obtoženka je umolknila. Sodniki in porotniki so se zganili. Občinstvo je šepetalo. Nekdo je rekel nekaj na glas in državni pravdnik je pogledal tja. Potem je bila zopet tišina.

Obtoženka je imela še nekaj povedati. Glas je bil mehak, otožen in vdan, v obraz je bila vsa rdeča.

»Slavna sodnija! To je vse! Jaz tožim vas, njega, navzoče in nenavzoče. Kdaj boste stali vi pred poroto?...«

»Ste povedali vse, kar spada k dejanju?...«

»Sem!«

»Zavzemite prostor!«

Potem je vstal sodnik in govoril. Anuška je povescila oči v tla in poslušala. Par porotnikov jo je gledalo z dopadenjem. Odvetnik je pil vodo in se smejal skozi kozarec.

OSIVELA MLADOST.

Umrl je čas.

Sekunda joče za njim, minuta joče za njim,
joče leto in večnost.

Takrat se je smejal obraz,
vsak trn je rože žarel,
vsak grm je pel srebrni glas,
vsak oblak je kazal deklški stas.

Umrl je čas.

France Bevk.